

Právní úprava účetnictví a daní, daň z příjmů

- Daňová soustava ČR je důsledně právně regulována, v poslední době jsou do právních norem implementovány stále častěji evropské právní normy s cílem synchronizace daňových zákonů,
- Daňové zákony jsou každoročně předmětem rozsáhlých změn (a to zvláště v předvolebních letech 😊).

Právní úprava účetnictví

- Prvotními normami jsou zákony č. 89/2012 Sb., občanský zákoník a zákon č. 90/2012 Sb. zákon o obchodních korporacích,
- Základní normou je zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví,
- Zákon o účetnictví je pro podnikatele rozveden vyhláškou MF č. 500/2002 Sb.,
- Nejnižší právní normou upravující vlastní postupy účtování jsou České účetní standardy pro podnikatele,
- Speciální vyhlášky a standardy jsou vydány pro banky a pojišťovny).

Daňová soustava ČR

- Daňovou soustavu ČR lze rozdělit na:

Daně přímé:

- daně z příjmů,
- majetkové daně (daň silniční, daň z nemovitých věcí, daň z nabytí nemovitých věcí),
- nejnověji samostatným zákonem daň z hazardu (ale reálně existuje déle)

Daně nepřímé:

- DPH
- spotřební daně
- ekologické daně

- Z hlediska přímých daní je pochopitelně nejdůležitější daní daň z příjmů,
- V průběhu kurzu se však dotkneme i daně silniční, z nemovitých věcí a nabytí nemovitých věcí, také mrkneme na sociální a zdravotní pojištění,
- Ze zákona o daních z příjmů vyplývají také alternativní možnosti evidence hospodářských jevů mimo účetnictví (daňová evidence, evidence daňových příjmů a pohledávek při současném uplatňování výdajů procentem z příjmů, na to se také podíváme), a samozřejmě nelze zapomenout na poměrně nové (ne)danění bezúplatných příjmů daní z příjmů.

Daňová právní úprava

- Daně jsou upraveny balíkem daňových zákonů,
- Daň z příjmů je upravena zákonem č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů,
- DPH je upravena zákonem č. 235/2004 Sb., o DPH,
- Silniční daň je upravena zákonem č. 16/1993 Sb., o dani silniční,
- Daň z nemovitých věcí je upravena zákonem č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitých věcí,
- Zákonné opatření Senátu č. 340/2013 Sb. o dani z nabytí nemovitých věcí (zrušilo zákon č. 357/1992 Sb., o dani dědické, dani darovací a dani z převodu nemovitostí), upravuje daň z nabytí nemovitých věcí,
- Spotřební daň je upravena zákonem č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, nejnovější jsou ekologické daně (zákon č. 261/2007 Sb.),

- K jednotlivým daňovým zákonům vydávalo MF pokyny tzv. řady D, nově se jedná o pokyny Generálního finančního ředitelství, které zpřesňují jednotlivá ustanovení daňových zákonů a zvyšují tak právní jistotu daňových poplatníků,
- Na druhou stranu D – pokyny nejsou závaznou právní normou, čili není nutno je doslova respektovat a poplatník se může rozhodnout i pro jiný postup, přičemž ovšem v takovém případě hrozí, že ve větší míře hrozí spory se správcem daně,
- Existuje též Koordinační výbor mezi MF (GFŘ a KDP – tzv. KOOV)
- Vlastní správu a výběr daní upravuje od 1.1.2011 nový daňový řád (zákon č. 280/2009 Sb.),
- Všechny daňové zákony jsou obvykle odbornými vydavatelstvími vydávány v jedné publikaci.

Další užitečné zákony

- Zákon č. 593/1992 Sb., o rezervách pro zjištění základu daně z příjmů,
- Zákon č. 187/2016 Sb., o dani z hazardních her
- Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce,
- Zákon č. 592/1992 Sb., o pojistném na všeobecné zdravotní pojištění,
- Zákon č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů,
- Zákon č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti.

Praktické rady

- Kde najít zákony, které budeme potřebovat:
 - ◆ V tištěné podobě je nejvýhodnější koupit celý balík daňových zákonů a účetních předpisů vydávaných odbornými vydavatelstvími (Grada, Sagit, atd.),
 - ◆ Na ESF hlavně v ASPI!
 - ◆ Internet:
 - ◆ www.zakonyprolidi.cz
 - ◆ www.mfcr.cz, www.financisprava.cz - zde lze nalézt mj. D – pokyny
- Finanční zpravodaj,
- Časopisy: Daně a účetnictví, Účetnictví, atd.

Zákon o daních z příjmů

- Velmi často novelizovaná právní norma, poslední novely vstoupily v účinnost k 1.1.2020,
- Hovoří se o přijetí zcela nového zákona o daních z příjmů (ZDP),
- Struktura zákona: Zákon je rozdělen na 7 samostatných částí a 3 přílohy.
- První část se zabývá daní z příjmů fyzických osob (§ 2 – 16b),
- Druhá část daní z příjmů právnických osob (§ 17 – 21a),
- Třetí část je společnou částí jak pro daň z příjmů fyzických osob, tak osob právnických (§ 21b - 38f),

- Čtvrtá část se zabývá výběrem daně z příjmů (§ 38g – 38zf),
- Pátá část řeší registraci k dani z příjmů (§ 39 – 39b),
- Část šestá dává určitá práva Vládě a Ministerstvu financí (§ 39p – 39q)
- Část sedmá upravuje přechodná a závěrečná ustanovení (ta jsou velmi důležitá právě v situacích, kdy dochází k novelám zákona, neboť upravují postup před a po novele),
- Příloha č. 1 obsahuje třídění hmotného majetku do jednotlivých odpisových skupin pro účely daňového odpisování,
- Příloha č. 2 upravuje postup přechodu z vedení účetnictví na daňovou evidenci z hlediska DPFO,
- Příloha č. 3 upravuje postup přechodu z daňové evidence na účetnictví z hlediska DPFO.

Zdaňování příjmů v ČR

- Daňoví rezidenti zdaňují jak příjmy z tuzemska, tak i ze zahraničí,
- Daňoví nerezidenti zdaňují pouze příjmy z tuzemska,
- Z hlediska FO upravuje daňové rezidentství § 2 ZDP, z hlediska PO § 17 ZDP,
- Z hlediska FO je důležité bydliště nebo tzv. obvyklé zdržování se na území ČR (alespoň 183 dnů v roce s výjimkou těch, kteří se zde pouze léčí či studují),
- Z hlediska PO je rozhodující sídlo, popř. místo vedení
- Modifikace možná ve smlouvách o zamezení dvojího zdanění

Co se vlastně zdaňuje?

- Zdaňují se příjmy, které jsou předmětem daně (§ 3, § 6 odst. 7, § 7 odst. 10 a § 18 – 18b), přičemž zároveň nejsou od daně z příjmů osvobozeny (§ 4 – 4a, § 6 odst. 9, § 10 odst. 3 a § 19 – 19b),
- FO zdaňují celkem 5 druhů příjmů:
 - ◆ Příjmy ze závislé činnosti (§ 6),
 - ◆ Příjmy ze samostatné činnosti (§ 7),
 - ◆ Příjmy z kapitálového majetku (§ 8),
 - ◆ Příjmy z nájmu (§ 9),
 - ◆ Ostatní příjmy (§10)

Základ daně z příjmů FO

- Základem daně z příjmů FO je částka, o kterou příjmy ve zdaňovacím období převyšují výdaje prokazatelně vynaložené na jejich dosažení, zajištění a udržení, a to ve smyslu § 5 ZDP,
- Zdaňovacím obdobím v případě FO se rozumí kalendářní rok (§ 16b),
- Pokud má FO více druhů příjmů, je základem daně součet dílčích základů daně dle § 6 – 10 ZDP,
- Záporné dílčí základy daně lze vykázat jen u příjmů dle § 7 a 9 ZDP,

- Takto zjištěnou daňovou ztrátu lze kompenzovat s kladnými dílčími základy daně u příjmů dle § 7 – 10, nikoliv však s dílčím základem daně z příjmů dle § 6,
- Pokud i po kompenzaci je vykázána daňová ztráta, je možno ji odečíst od souhrnu dílčích základů daně z příjmů podle § 7 – 10 v následujících 5 zdaňovacích obdobích (podle § 34 ZDP),
- Do základu daně se nezahrnují příjmy od daně osvobozené a příjmy, z nichž byla daň vybrána zvláštní sazbou daně dle § 36 ZDP (s výjimkami) a příjmy zahrnované do samostatného základu daně.

- Základ daně z příjmů FO se upravuje následně dle § 5 (úpravy výhradně pro fyzické osoby) a § 23 ZDP (tyto úpravy provádí jak fyzické osoby, tak osoby právnické),
- Při přechodu z daňové evidence na účetnictví či naopak je nutno věnovat pozornost při konstrukci základu daně z příjmů také přílohám č. 2 a 3 ZDP.

Zdaňování příjmů dle § 6 ZDP

- Jedná se o zdaňování příjmů ze závislé činnosti a funkčních požitků. Příjmy ze závislé činnosti se rozumí:
 - ◆ a) plnění v podobě
 - ★ 1. příjmu ze současného nebo dřívějšího pracovněprávního, služebního nebo členského poměru a obdobného poměru, v nichž poplatník při výkonu práce pro plátce příjmu je povinen dbát příkazů plátce,
 - ★ 2. funkčního požitku,
 - ◆ b) příjmy za práci
 - ★ 1. člena družstva,
 - ★ 2. společníka společnosti s ručením omezeným,
 - ★ 3. komanditisty komanditní společnosti,

◆ C) odměny

- ✦ 1. člena orgánu právnické osoby,
- ✦ 2. likvidátora,

◆ d) příjmy plynoucí v souvislosti se současným, budoucím nebo dřívějším výkonem činnosti, ze které plynou příjmy podle písmen a) až c), bez ohledu na to, zda plynou od plátce, u kterého poplatník vykonává činnost, ze které plyne příjem ze závislé činnosti, nebo od plátce, u kterého poplatník tuto činnost nevykonává

■ Funkčními požitky se potom rozumí:

- a) funkční platy a plnění poskytovaná v souvislosti se současným nebo dřívějším výkonem funkce, jejichž výše se stanoví podle zákona upravujícího platy a další náležitosti spojené s výkonem funkce představitelů státní moci, některých státních orgánů a soudců¹³⁸), s výjimkou platu náležejícího prezidentu republiky a náhrad spojených s výkonem jeho funkce,
- b) odměny za výkon funkce a plnění poskytovaná v souvislosti se současným nebo dřívějším výkonem funkce v
 - ◆ 1. orgánech obcí a jiných orgánech územní samosprávy,
 - ◆ 2. státních orgánech,
 - ◆ 3. spolcích a zájmových sdruženích,
 - ◆ 4. odborových organizacích,
 - ◆ 5. komorách,
 - ◆ 6. jiných orgánech a institucích.

Základ daně dle § 6 ZDP

- Vymezen v § 6 odst. 12 ZDP takto: **Základem daně (dílčím základem daně) jsou příjmy ze závislé činnosti, s výjimkou uvedenou v § 6 odst. 4 a 5, zvýšené o částku odpovídající pojistnému na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti a pojistnému na veřejné zdravotní pojištění, které je z těchto příjmů podle zvláštních právních předpisů povinen platit zaměstnavatel (a to platí i pro zahraniční pracovníky)**

A co to říká § 6 odst. 4 a 5 ZDP?

- Dle odst. 4: Příjmy zúčtované nebo vyplacené plátcem daně jsou po zvýšení podle odstavce 12 samostatným základem daně pro zdanění daní vybíranou srážkou podle zvláštní sazby daně, pokud zaměstnanec u tohoto plátce daně neučinil prohlášení k dani podle § 38k odst. 4, 5 nebo 7 anebo nevyužije-li postup podle § 36 odst. 7 nebo 8 a jedná-li se o příjmy podle odstavce 1
 - ◆ a) plynoucí na základě dohody o provedení práce, jejichž úhrnná výše u téhož plátce daně nepřesáhne za kalendářní měsíc částku 10 000 Kč, nebo
 - ◆ b) v úhrnné výši nepřesahující u téhož plátce daně za kalendářní měsíc částku rozhodnou pro účast zaměstnanců na nemocenském pojištění.
- Dle odst. 5 jde o předchozí příjmy plynoucí ze zahraničí, ty jsou dílčím základem daně dle § 5 odst. 2 ZDP.

Co také patří do základu daně

■ § 6 odst. 6 ZDP: Poskytne-li zaměstnavatel zaměstnanci bezplatně motorové vozidlo k používání pro služební i soukromé účely, považuje se za příjem zaměstnance částka ve výši 1 % vstupní ceny (§ 29) vozidla za každý i započatý kalendářní měsíc poskytnutí vozidla. Jde-li o vozidlo najaté nebo pořízené na finanční leasing, vychází se ze vstupní ceny vozidla u původního vlastníka, a to i v případě, že dojde k následné koupi vozidla. Pokud ve vstupní ceně není zahrnuta daň z přidané hodnoty, pro účely tohoto ustanovení se o tuto daň zvýší. Je-li částka, která se posuzuje jako příjem zaměstnance za každý i započatý kalendářní měsíc poskytnutí vozidla, nižší než 1 000 Kč, považuje se za příjem zaměstnance částka ve výši 1 000 Kč. Poskytne-li zaměstnavatel zaměstnanci bezplatně v průběhu kalendářního měsíce postupně za sebou více motorových vozidel k používání pro služební i soukromé účely, považuje se za příjem zaměstnance částka ve výši 1 % z nejvyšší vstupní ceny motorového vozidla. Poskytne-li zaměstnavatel zaměstnanci bezplatně v průběhu kalendářního měsíce více motorových vozidel současně, považuje se za příjem zaměstnance částka ve výši 1 % z úhrnu vstupních cen všech motorových vozidel poskytnutých pro služební i soukromé účely.

- A dále § 6 odst. 3 ZDP:

Příjmem se rozumí rovněž částka, o kterou je úhrada zaměstnance zaměstnavateli za poskytnuté plnění, kromě jednotky, která nezahrnuje nebytový prostor jiný než garáž, sklep nebo komoru, bytu nebo rodinného domu v němž měl zaměstnanec bydliště po dobu 2 let bezprostředně před jeho koupí, nižší, než je cena

- a) určená podle zákona upravujícího oceňování majetku nebo cena, kterou účtuje jiným osobám,
- b) stanovená podle odstavce 6 v případě poskytnutí motorového vozidla k používání pro služební i soukromé účely.

Takže na čem vlastně záleží?

- Vlastní zdanění příjmů podle § 6 záleží zejména na těchto faktorech:
 1. Podepsal zaměstnanec u zaměstnavatele prohlášení poplatníka daně z příjmů ze závislé činnosti a funkčních požitků (§ 38k odst. 4 a 5 ZDP) či nikoliv?
 2. O jaký konkrétní druh příjmu dle § 6 ZDP se jedná?
 3. Byla uzavřena pracovní smlouva, dohoda o pracovní činnosti či dohoda o provedení práce?
 4. Pokud nebylo podepsáno prohlášení, činí měsíční výše příjmů z dohody o provedení práce více než 10 000 Kč či celkové příjmy nepřesahují částku pro účast na nemocenském pojištění či nikoliv?

Proč je důležité prohlášení?

- Úvodní poznámka: Nepodepsat si u zaměstnavatele prohlášení je nerozum, u vysokoškolsky vzdělaného ekonoma by se nabízelo skoro říci **blbost** 😊.
- Podepsané prohlášení vylučuje možnost zdaňování srážkovou daní a zakládá nárok na uplatnění tzv. slev na dani podle § 35ba ZDP a daňového zvýhodnění na dítě dle § 35c ZDP, a to již v průběhu roku (je-li to možné),
- Ale pozor: **Podepsat prohlášení lze pouze u jednoho zaměstnavatele!!!**

A jak se prohlášení podepisuje?

- Tak skoro vždycky propiskou 😊
- Za podmínek upravených v § 38k odst. 4 ZDP, tzn.:
 - ◆ Mělo by být podepsáno do 30 dnů po vstupu do zaměstnání,
 - ◆ Potom každoročně vždy do 15. února,
 - ◆ Tohle se moc neví, ale prohlášení se dá podepsat i zpětně do 15. února za předchozí rok, čímž získáte nárok na roční zúčtování daně u zaměstnavatele (samozřejmě za podmínek, že nepodáváte daňové přiznání), byť jste v průběhu roku prohlášení podepsáno neměli, dokonce se můžete takto zpětně dostat k dani srážkové!!!

Co jsou to ty slevy na dani?

- Při podepsaném prohlášení může zaměstnavatel přihlížet při zdaňování mzdy k přípustným měsíčním slevám na dani dle § 35ba ZDP,
- Tyto slevy jsou novinkou platnou počínaje rokem 2006, od roku 2014 nová sleva za umístění dítěte – tzv. školkovné dle § 35ba odst. 1 písm. g) a nejnověji též sleva za evidenci tržeb (písm. h),
- Fakticky jde o odečet určité částky od vypočtené zálohové daně ze základu daně dle § 6 odst. 12 ZDP (je-li možné již měsíčně), jinak od celkové roční daně
- Nárok na uplatnění některých slev je automatický (základní), nárok na ostatní slevy je zaměstnavateli nutno prokázat dle § 38l odst. 2

Druhy slev (ročních)

- Základní – od roku 2012 opět 24 840 Kč,
- Pobírá – li poplatník invalidní důchod pro invaliditu první či druhého stupně – 2 520 Kč,
- Pobírá – li poplatník invalidní důchod pro invaliditu třetího stupně – 5 040 Kč,
- Je – li poplatník držitelem průkazu ZTP/P – 16 140 Kč,
- Na studenta – 4 020 Kč,

- Na manželku (manžela) žijící s poplatníkem ve společně hospodařící domácnosti s vlastními příjmy nepřevyšujícími 68 000 Kč – 24 840 Kč, je – li manželce (manželovi) přiznán nárok na průkaz ZTP/P, zvyšuje se uvedená částka na dvojnásobek
- Na umístění dítěte – ve výši skutečných výdajů, maximálně do výše minimální mzdy
- Sleva na evidenci tržeb (5 000 Kč, ale nejvýše rozdíl mezi 15 % DZD dle § 7 a základní slevou na poplatníka)
- Tyto tři slevy jsou jediné, které nelze nikdy uplatňovat měsíčně, nýbrž pouze ročně (buď při ročním zúčtování daně – ne u slevy na evidenci tržeb) nebo v daňovém přiznání k dani z příjmů FO.
- U ostatních slev je možno měsíčně využít 1/12 roční slevy a to počínaje měsícem, na jehož počátku jsou splněny podmínky pro uplatnění příslušné slevy.

Daňové zvýhodnění na dítě

- Způsobuje celkem dost problémů – upraveno v § 35c a 35d ZDP, platné od počátku roku 2005 (s řadou významných změn),
- Může jej uplatnit fyzická osoba, pokud s ní dítě žije ve společně hospodařící domácnosti za podmínky, že neuplatní slevy na dani podle § 35a a 35b ZDP (daňové slevy při investičních pobídkách),
- Výše daňového zvýhodnění na 1. dítě činí od roku 2018 15 204 Kč ročně (je –li dítěti přiznán nárok na průkaz ZTP/P, zvyšuje se částka na dvojnásobek (ale bez dopadu na maximální výši bonusu (viz dále),
- Na druhé dítě 19 404 Kč a na třetí a další děti 24 204 Kč,
- Může nabýt podoby slevy na dani, daňového bonusu (v podstatě záporná daň), nebo kombinace slevy a daňového bonusu

- Pokud má poplatník dostatečné příjmy a nepřichází tak v úvahu uplatnění daňového bonusu, není žádným způsobem omezen počet dětí, na které lze využít slevu na dani,
- V případě, že však dojde k tomu, že má poplatník nárok na daňový bonus (tzn. že jeho daňová povinnost po uplatnění všech přípustných slev je nižší než nárok na daňové zvýhodnění na dítě), je výše daňového bonusu omezena maximální roční částkou 60 300 Kč (5 025 Kč měsíčně),
- Navíc na něj má nárok jen poplatník, jehož příjmy podle § 6 nebo 7 ZDP převýší za zdaňovací období šestinásobek minimální mzdy platné na počátku zdaňovacího období,
- Do výše uvedených příjmů nevstupují příjmy od daně osvobozené, příjmy zdaňované zvláštní sazbou daně (s výjimkou příjmů, u nichž se uplatní postup podle § 36 odst. 7 nebo 8) a příjmy vyjmuté ze zdanění dle § 38f.

- Také v případě měsíčního daňového bonusu platí omezení – příjem poplatníka musí dosáhnout alespoň poloviny minimální mzdy, do příjmů se opět nezapočte příjem od daně osvobozený a příjem zdaňovaný zvláštní sazbou daně,
- Pro měsíční uplatnění daňového zvýhodnění je nutno mít podepsáno prohlášení,
- Roční daňový bonus lze vyplatit jen tehdy, pokud jeho výše dosáhne alespoň 100 Kč,
- Měsíční daňový bonus lze vyplatit jen tehdy, pokud dosáhne alespoň 50 Kč,
- S daňovým bonusem může vzniknout problém při podání daňového přiznání (§ 35c odst. 12 ZDP), komplikuje se i roční zúčtování daně (§ 35d ZDP).
- Zrušen § 35ca – paušální výdaje kontra daňové zvýhodnění a sleva na dani na manželku!!!

A kde najít úpravu zdanění mezd?

- Zejména v § 38h ZDP (v případě zálohové daně) – od roku 2008 se uplatní jednotná sazba daně 15 %, ovšem od 1.1.2013 vstupuje do hry také tzv. solidární zvýšení daně u zálohy dle § 38ha ZDP – tj. 7 % z rozdílu příjmů zahrnovaných do základu pro výpočet zálohy a 4 násobku průměrné mzdy (130 796 Kč za měsíc pro rok 2019 a 139 340 Kč měsíčně pro rok 2020),
- V § 36 odst. 2 písm. m) ZDP (v případě srážkové daně),
- V případě zálohové daně je důležité, zda zaměstnanec podepsal prohlášení, pokud nikoliv, je nutno postupovat podle § 38h odst. 5 ZDP, tzn. je nutno při výpočtu zálohy využít sazbu daně 15 %, ale nelze uplatnit v daném měsíci slevy na dani ani daňové zvýhodnění na dítě,

- Měsíčním základem daně pro výpočet zálohy je úhrn příjmů ze závislé činnosti a funkčních požitků zúčtovaných poplatníkovi za kalendářní měsíc vyjma příjmů, které nejsou předmětem daně a příjmů zdaňovaných zvláštní sazbou daně,
 - ◆ snížený o částky, které jsou od daně osvobozeny (zejména podle § 6 odst. 9 ZDP), a
 - ◆ zvýšený o povinné pojistné,
- Základ daně se zaokrouhluje do 100 Kč na celé koruny a nad tuto částku na celé stokoruny nahoru.

A jak se to všechno počítá?

- Pan Zahrádka je bezdětný starý mládenec, pracuje jako mistr, má uzavřenu řádnou pracovní smlouvu a jeho měsíční hrubá mzda činí 20 000 Kč. Pan Zahrádka u zaměstnavatele podepsal prohlášení. Kolik mu tedy přijde na účet?
- Výpočet:
 - ◆ Nejprve se srazí zdravotní a sociální pojištění (4,5 % a 6,5 % z hrubé mzdy (tady připomeňme, že zaměstnavatel za zaměstnance musí zaplatit dalších 9 % a 24,8 % ZP a SP)),
 - ◆ Poté se zjistí základ daně pro výpočet zálohy, vypočte se záloha na daň před slevami, následně bude uplatněna sleva na poplatníka v měsíční výši 2 070 Kč, čímž se zjistí daň po slevě.

■ Výpočet:

- ◆ $ZP = 0,045 \times 20\,000 = 900$ Kč,
- ◆ $SP = 0,065 \times 20\,000 = 1\,300$ Kč,
- ◆ ZP (zaměstnavatel) = $0,09 \times 20\,000 = 1\,800$ Kč,
- ◆ SP (zaměstnavatel) = $0,248 \times 20\,000 = 4\,960$ Kč
- ◆ Základ daně pro výpočet zálohy na daň = 26 800 Kč
- ◆ Záloha před slevami (výpočet podle § 38h odst. 2 ZDP) = $26\,800 \times 0,15 = 4\,020$ Kč,
- ◆ Záloha po uplatnění základní měsíční slevy na dani (§ 35ba odst. 1 písm. a) ZDP) = $4\,020 - 2\,070 = 1\,950$ Kč,
- ◆ Čistá mzda = $20\,000 - 900 - 1\,300 - 1\,950 = 15\,850$ Kč.

- Zadání je stejné jako v předchozím příkladu, rozdíl je v tom, že pan Zahrádka u zaměstnavatele nepodepsal prohlášení. Kolik bude činit jeho čistá mzda?
- Výpočet: V tomto případě nelze přihlížet ke slevám na dani podle § 35ba ZDP. Výpočet proběhne podobně jako v předchozím příkladu, a to až do okamžiku výpočtu zálohy před slevami (4 020 Kč). Nyní však nemůže být uplatněna základní sleva, takže částka zálohy na daň ve výši 4 020 Kč je konečná.

- Čistá mzda tedy činí = $20\ 000 - 900 - 1\ 300 - 4\ 020 = 13\ 780$ Kč.
- Z porovnání obou výsledků je vidět, že při podepsaném prohlášení je čistá mzda pana Zahrádky o 2 070 Kč vyšší, z čehož plyne výhodnost podepsaného prohlášení,
- Tato výhoda roste s počtem uplatnitelných slev na dani.
- Podobně by se postupovalo při podepsané dohodě o pracovní činnosti (s drobnými výjimkami).

- Slečna Králíčková studuje na vysoké škole, je jí 20 let a zároveň pobírá invalidní důchod pro invaliditu druhého stupně z důvodu jejího zdravotního postižení. V průběhu měsíce července podepsala dohodu o provedení práce v rozsahu 50 hodin při hodinové mzdě 120 Kč/hod. Jak bude vypočtena její čistá mzda, jestliže podepsala prohlášení a jestliže toto prohlášení nepodepsala?
- Výpočet při podepsaném prohlášení: Dohoda o provedení práce (bez ohledu na podepsané či nepodepsané prohlášení) nezakládá účast na zdravotním ani sociálním pojištění, pokud odměna z ní plynoucí nepřesáhne v měsíci 10 000 Kč. ZP ani SP proto nebude hrazeno (a to ani zaměstnavatelem)

- Základem daně proto bude hrubá mzda, tj. 6 000 Kč.
- Záloha před slevami bude činit podle § 38h odst. 2 ZDP: $6\,000 \times 0,15 = 900$ Kč,
- Zároveň má nárok na uplatnění 3 slev dle § 35ba ZDP (základní, základní slevu na invaliditu a studenta, tj. 2 070 Kč, 210 Kč a 335 Kč),
- V daném případě však uplatní pouze tolik slev, kolik činí záloha na daň před slevami, tj. 900 Kč, zbytek slev zůstane v tomto měsíci nevyužit, ovšem mohly by být v případě dalších příjmů využity při ročním zúčtování daně nebo při podání daňového přiznání,
- Záloha na daň po slevách tedy činí 0 Kč a čistá mzda tedy bude 6 000 Kč.

- Výpočet při nepodepsaném prohlášení: V tomto případě není nárok na slevy na dani, jelikož však výše příjmu z DPP nepřesáhla 10 000 Kč za měsíc, jsou splněny podmínky § 6 odst. 4 ZDP pro zdanění mzdy zvláštní (srážkovou) sazbou daně dle § 36 odst. 2 písm. m) ZDP ve výši 15 %.
- Srážková daň tedy činí: $6\,000 \times 0,15 = 900$ Kč,
- Čistá mzda = $6\,000 - 900 = 5\,100$ Kč.
- K této dani se slečna Zahradková ještě může dostat podáním DP s využitím postupu dle § 36 odst. 7 ZDP, nebo může požádat o roční zúčtování daně zpětným podpisem prohlášení.

- POZOR!!!
- Zdaňování příjmů podle § 6 odst. 4 ZDP nepřevyšujících 10 000 Kč měsíčně při nepodepsaném prohlášení srážkovou daní přichází v úvahu pouze v případě příjmů z dohody o provedení práce, nebo pokud příjmy nepřevýší částku rozhodnou pro účast zaměstnanců na nemocenském pojištění, v případě ostatních příjmů dle § 6 se vždy daní zálohově!!

- Pan Kulík je ženatý a má dvě malé děti. U zaměstnavatele podepsal prohlášení a uplatňuje nárok na daňové zvýhodnění na tyto děti. Pan Kulík je řádně zaměstnán a v průběhu měsíce března činila jeho hrubá mzda 15 000 Kč. Kolik bude činit jeho čistá mzda?
- Výpočet: Nejprve bude opět sraženo ZP a SP ve výši 675 Kč a 975 Kč, základ pro výpočet zálohy daně z příjmů pak činí 20 100 Kč (po zaokrouhlení).
- Výpočet zálohy před slevami podle § 38h odst. 2 ZDP činí $20\ 100 \times 0,15 = 3\ 015$ Kč,
- V tento okamžik bude uplatněna základní sleva na dani ve výši 2 070 Kč a dále daňové zvýhodnění na děti v částce $1\ 267 + 1\ 617 = 2\ 884$ Kč

- Daňové zvýhodnění na děti v tomto případě má podobu slevy na dani ve výši 945 Kč a daňového bonusu ve výši 1 939 Kč,
- Jelikož jsou splněny podmínky pro výplatu tohoto bonusu (§ 35d odst. 4 ZDP), může být panu Kulíkovi tato částka vyplacena, čímž se fakticky zvýší jeho čistá mzda,
- Čistá mzda tak činí: $15\ 000 - 675 - 975 + 1\ 939 = 15\ 289$ Kč,
- Daňový bonus vyplatí zaměstnavatel, přičemž o něj sníží odvod záloh na daň za příslušný kalendářní měsíc, pokud by tyto zálohy nestačily, může o něj snížit odvod záloh v následujících měsících daného zdaňovacího období, nebo požádat o jeho vyplacení správce daně na příslušném tiskopisu.